

İşsizlik Sigortasından önemli Maddi Yardımlar

İşsizlik Parası (Arbeitslosengeld)

İşsizlik Parası hakkına, İşsizlik Sigortasını kapsayan bir işte asgari bir süre çalıştıklarını kanıtlayan ve İşsizlik Parası alırken iş almaya hazır olan kişiler sahiptirler. İşsizlik Parasının miktarı ve alma süresi, gerek gelire ve çalışma süresine gerekse yaş ve aile durumuna bağlıdır.

İşsizlik Parasına hak kazanabilmek için gerekli olan çalışma süreleri

- İşsizlik Sigortasında tanınan haklardan ilk defa yararlandığında, başvuru tarihinden önceki son iki sene içinde 52 haftalık İşsizlik Sigortasını kapsayan çalışma süresi gereklidir.
- İşsizlik Sigortasında tanınan haklardan tekrar yararlandığında, başvuru tarihinden önceki son bir sene içinde 28 haftalık İşsizlik Sigortasını kapsayan çalışma süresi gereklidir.
- 25 yaşını doldurmamış genç işsizlerde ise, başvuru tarihinden önceki bir sene içinde sadece 26 hafta İşsizlik Sigortasını kapsayan çalışma süresi yeterlidir.

İş almaya hazır olmak şartı

Kişinin, iş piyasasında olağan bir iş teklifini kabul etmesi, çalışabilecek durumda, çalışmaya istekli ve işsiz olması gerekir.

Çocuk Bakım Parası alan ve aynı zamanda da İşsizlik Sigortasından yararlanmak isteyen kişilerin tamamen iş almaya hazır olmaları şarttır. Ayrıca çocuğa uygun bakımın veya bakım yerinin sağlandığı ispatlanmalıdır.

İşsiz kişilerin haftalık normal 20 saatlik iş almaya hazır olmaları gerekir. 10 yaşına kadar veya özürülü çocuk bakmakla yükümlü işsiz kişilerin, haftalık normal 16 saatlik iş almaya hazır olmaları gerekir.

Yabancı işsizler, Yabancılar Çalışma Yasası açısından bir işyerinde çalışmalarında herhangi bir engel yoksa, İşsizlik Parası alma hakkına sahiptirler. Öncelikle yasal bir ikamet hakkının olması gereklidir. Normal olarak sözkonusu kişilerin Yerleşme İzinlerinin olması şarttır. Bundan farklı bir ikamet hakkına sahip olan işsizler, belli şartlar altında İşsizlik Parası alabilirler.

İkamet adresi ve işyeri arasındaki yol mesafesinin, günlük çalışma süresinin $\frac{1}{4}$ 'i kadarı olması uygun görülür. Hatta bazı durumlarda bu iş yolu mesafesi daha da uzun olabilir. Genelde tam gün çalışıldığı takdirde, iki saatlik bir iş mesafesi uygun görülür. Tam gün olmayan bir işte $1\frac{1}{2}$ saatlik bir yol zamanı uygun görülür.

İşsizlik Parası alma süresinde, işsiz kişilerin işe yerleştirilmelerinde ücret seviyesini koruma hakkı vardır:

- İşsizliğin **ilk 100 günü** içerisinde, başka bir çalışma alanında iş teklifi yapılabilmesi için, kişinin bu yeni alanda çalışmasından dolayı, şimdiye kadar çalışmış olduğu alanda gelecekte çalışmasına herhangi bir zorluk çıkmamalıdır.
- İşsizliğin **ilk 120 günü** içerisinde, başka bir meslekte çalışma veya kısmi günlük iş tekliflerinin yapılması uygundur. Ancak işten alınacak maaşın, İşsizlik Parasının son hesaplama bazının %80 'i kadar olması gerekir.
- **Geri kalan İşsizlik Parası süresinde** ise, başka bir meslekte çalışma veya kısmi günlük iş teklifleri yapılması uygundur. Ancak bu işten alınacak maaşın, İşsizlik Parasının son hesaplama bazının %75 'i kadar olması gerekir.
- **Özel durumlarda işe yerleştirmede korunma hakkı:** eğer İşsizlik Parasının hesaplanmasında dikkate alınan zaman diliminin en az yarısı tam günlük iş değil ise (normal iş zamanının $\frac{3}{4}$ den az ise), iş ücreti son tespit edilen hesaplama düzeyinde olmak zorundadır.

İşsizlik Parasının süresi

İşsizlik Parasını alma **süresi**, baş vuruyu yapan kişinin önceki çalışma sürelerine ve yaşına göre tespit edilir:

- En kısa İşsizlik Parası süresi 20 haftadır.
- Eğer son 5 sene içinde 156 haftalık (üç sene) çalışma süresi varsa, İşsizlik Parası 30 hafta için verilir.
- 40 yaşından büyüklerde, son 10 sene içinde 312 haftalık (altı sene) çalışma süreleri varsa, İşsizlik Parası 39 hafta için verilir.
- 50 yaşından büyüklerde, son 15 sene içinde 468 haftalık (dokuz sene) çalışma süreleri varsa, İşsizlik Parası 52 hafta için verilir.

İşsizlik Parasının süresi (Zor Durum Parası değil) İş kurumu tarafından eğitim-çalışma kurslarına gönderildiğinde kurs süresine bağlı olarak uzatılır. İşsizlik Parasını almaya ara verildiğinde, ara verilen günden itibaren 3 sene içinde geri kalan İşsizlik Parasını almak mümkündür. Eğer yeterli bir çalışma süresinden sonra yeniden İşsizlik Parası almaya hak kazanılırsa, daha önceden kalmış kısmi hak kaybolur.

İşsizlik Parasının miktarı

İşsizlik Parası aşağıdaki miktarlardan oluşur:

1. Ana Miktar
2. Aile Bireyi Ödeneği
3. Ek Ödenek

1. **Ana Miktar:** günlük net gelirin 55 % ine eşittir. Net gelir, Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünde kayıtlı olan Yıllık Hesaplama Bazları dikkate alınarak hesaplanır. 30 Haziran'dan önce yapılan başvurulardaki hesaplamada bir önceki takvim yılının toplam geliri, 30 Haziran'dan sonra yapılan başvurularda ise son takvim yılının toplam geliri dikkate alınır. Doğum izni veya çocuk bakma izni, hastalık, gebelik veya çiraklık zamanları Yıllık Prim Bazlarının hesaplanmasında dikkate alınmazlar. Eğer Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğünde toplanmış Yıllık Prim Bazı yoksa, son altı ay içinde alınmış olan brüt gelirin ortalaması (yılbaşı ve izin paraları da pay olarak) hesapta dikkate alınır. Eğer işsiz kişi 45 yaşını doldurmuşsa, tespit edilmiş olan Yıllık Hesaplama Bazı daha yüksek yeni bir Yıllık Hesaplama Bazı elde edilinceye kadar kullanılır.
2. **Aile Bireyi Ödeneği:** Evli eşler veya hayat arkadaşları, çocuklar, torunlar, evlatlıklar ve bakımı üstlenilmiş çocuklar için 2011 senesinde fert başına günlük 0,97 Euro ödenir, eğer İşsizlik Parası alan kişi tarafından bu şahısların geçimleri karşılanır ve de çocuklarda çocuk parası hakkı var ise. Aile Bireyi Ödeneği sadece Avusturya' da yaşayan aile bireyleri için yapılır. Eğer rüştünü doldurmamış veya özürlü çocuklar için ödenek alınıyorsa, evli eşler veya hayat arkadaşları için de ödenek verilir. Aile Bireyi Ödeneği aynı anda her iki ebeveynin de almaya hakkı vardır.
3. **Ek Ödenek:** Eğer Aile Bireyi Ödeneği alınmıyorsa ve Ana Miktar Sosyal Yardım Zammı miktarının (2011 senesi için günlük € 26,45 ve aylık € 793,40) altındaysa, eksik olan miktar Sosyal Yardım Zammı miktarına tamamlanır. Ancak İşsizlik Parasının toplam miktarı günlük net ücretin % 60 ını aşamaz. Aile Bireyi Ödeneği alınıyorsa, buna rağmen Ana Miktarla Aile Bireyi Ödeneğinin toplamı Sosyal Yardım Zammı miktarının altındaysa, eksik olan miktar Sosyal Yardım Zammı miktarına tamamlanır. Ancak İşsizlik parasının toplam miktarı günlük net ücretin % 80 ini aşamaz.

Eğer işsiz olan bir kişi 45 yaşını doldurmuşsa, İşsizlik Parasının miktarını belirlemek için, en yüksek gelirin elde edildiği zamana kadar geri gidilir ve bu en yüksek miktar baz alınarak hesaplanır.

Zor Durum Parası (Notstandshilfe)

Aşağıdaki şahıslar Zor Durum Parası alma hakkına sahiptir:

- İşsizlik Parası veya Geçiş Parası hakkını kullanmış olanlar
- iş almaya hazır olan kişiler
- ve zor durumda olanlar

Aşağıdaki şahıslar her zaman iş almaya hazır olarak kabul edilirler:

- Avusturya vatandaşları ve onların aile bireyleri
- Avrupa Birliği ve Avrupa Ekonomik Topluluğu vatandaşları ve onların aile bireyleri
- İsviçre vatandaşları ve onların aile bireyleri
- Mülteciler
- 5 seneden fazla Avusturya'ya yerleşmiş olanlar

Henüz 5 seneden beri Avusturya da yaşamayan ve yukarıda sıralanan gruba dahil olmayan işsizler bazı şartlar altında Zor Durum Parası alabilirler. Örneğin:

- Ortaklık anlaşmasına (Assoziationsabkommen) uyan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları
- Avusturya'da ailevi bağları bulunanlar v.s.

Yukarıdaki guruba dahil olmayan işsiz kişiler belli koşullarda, en fazla bir sene süreyle, İşsizlik Parası ve/veya Zor Durum Parası alabilirler.

İş Kurumu, zor durumun söz konusu olup olmadığını tespitinde, işsiz kişinin ve kendisiyle aynı evde ikamet eden eşinin veya hayat arkadaşının, tüm gelirlerini dikkate alır. Zor Durum Parası, İşsizlik Parasının ana miktarının % 92 si veya % 95 i kadardır. Fakat kişinin hesaplanabilir geliri ile aynı evde ikamet eden eşinin/hayat arkadaşının geliri bu miktardan çıkarılır. Ancak eşlerin/hayat arkadaşlarının gelirlerinin tespitinde gelirin belli bir miktarı dikkate alınmaz. Bu dikkate alınmayan gelir miktarı (eşler için € 501,-, çocuk başına € 250,50,-), belirli şartlarda iki veya üç katına çıkabilir.

Eşlerinin gelirinden dolayı Zor Durum Parası alamayan, ama İş Kurumuna iş arıyorum diye kayıtlı olan kişilerin sağlık ve emeklilik sigortaları devam eder. Eğer bu kişilerin § 51d Abs. 3 ASVG yasasına göre, yani ek ödeme yapmaksızın, eşlerinin sigortasından yararlanma hakkı yoksa.

Eğer Zor Durum Parasının bağlanmasından önce İşsizlik Parası 20 veya 30 hafta süreyle alınmışsa, Zor Durum Parası bağlandıktan 6 ay sonra Ana Miktar günde 26,45 veya 30,83 Euro'ya düşürülür. Eğer İşsizlik Parası 39 veya 52 hafta süreyle alınmışsa, kesinti söz konusu değildir. İşsiz olan kişi 45 yaşını tamamlamışsa, Zor Durum Parasının tespitinde, alınmış olan en uzun süreli İşsizlik Parası baz alınır.

Zor durum parası için başvuru, İşsizlik Parası hakkı bittikten sonra en geç üç sene içerisinde yapılmalıdır. Ve 52 hafta süreyle alınır.

Emeklilik Avansı (Pensionsvorschuss)

Malülen Emeklilik, Normal Emeklilik, Gece Vardiyalı Ağır İş Yasasına mahsus Özel Emeklilik Maaşı için başvuru yapan işsiz kişilere, emeklilik işlemleri devam ettiği sürece, İşsizlik veya Zor durum Parası yerine Emeklilik Avansı ödenir. Emeklilik Avansı alan kişiler iş tekliflerini kabul etmek veya çalışmaya hazır olmak zorunda değildirler. Bu süre içinde kendilerine iş teklifi yapılmaz.

Emeklilik Avansının miktarı Zor Durum veya İşsizlik Parasının miktarına eşittir, fakat ortalama olarak verileceği tahmin edilen günlük emeklilik maaşının 1/30 ini geçemez. Bu miktar Normal Emeklilik için günlük 37,73 Euro ve Malülen Emeklilik için 30,57 Euro'dur. Eğer emeklilik maaşının miktarı belli olmuşsa ve bu miktar Emeklilik Avansından daha azsa, Emeklilik Avansı bu miktara düşürülür. Emeklilik başvurusu kabul edildiği takdirde, verilmiş olunan Emeklilik Avansı o zamana kadar toplanmış emekli maaşından kesilir ve İş Kurumuna geri ödenir. Emeklilik başvurusu red edildiğinde ise Emeklilik Avansı ve İşsizlik (veya Zor durum) Parası arasındaki fark miktarı kesinlikle geri ödenmez.

Eğer Emeklilik Avansı alınıyorsa, maaş kesilmeden üç aya kadar yurt dışında kalma hakkı vardır. Ayrıca hastahanedeki yatma sürelerinde, hastalık parası hakkı tükenmiş olsa bile, Emeklilik Avansı almaya devam edilir.

Geçiş Parası (Übergangsgeld)

Erken emeklilik yaşının yükseltilmesinden dolayı 2004 ile 2009 yılları arasında emekli olamayan kişiler, normal emeklilik yaşlarına gelinceye kadar, eğer İşsizlik Parasını hak etmişlerse, son 15 ay içinde en az 12 hafta İşsizlik Parası almışlarsa ve tüm çabalarına rağmen iş bulamamışlarsa, Geçiş Parası alma hakları vardır. Bu süre (yani son 15 ay içinde 52 hafta) hastalık ve loğusalık parası alındığında veya herhangi bir tedavi veya bakım merkezinde kalındığında uzar.

Geçiş Parası hakkı başvuru tarihinden önceki son 25 sene içerisinde 780 hafta İşsizlik Sigortalı çalışılmışsa da verilir. Bu 25 senelik süre İşsizlik Sigortasının olmadığı çocuk bakımı süreleri oranında uzatılabilir (15 yaşın sonuna kadar).

Geçiş Parasının miktarı:

Geçiş Parası, İşsizlik Parasının Ana Miktarı + bunun % 25'i ve varsa Aile Bireyi Ödeneği dikkate alınarak belirlenir. Eğer İşsizlik Parasının tutarı Ek Ödeneklerden dolayı Geçiş Parasından yüksekse, en az İşsizlik Parası miktarında.

Eğer İşsizlik Parası alan kişinin yakın gelecekte bir iş bulma umudu yoksa, İş Kurumu bu kişinin sürekli iş almaya hazır olmasının zorunda olmadığına karar verebilir. Bu kişiler İş Kurumuna bildirdikleri takdirde yurt dışında kaldıkları sürelerde de Geçiş Parası alabilirler.

Dikkat: 2011 ile 2015 seneleri arasındaki geçiş parasının tesbitinde, yaş gruplaması da uygulanmaktadır.

Yan Gelir (Nebenverdienst)

İşsizlik Parası alındığı zaman Yan Gelir de elde edilebilir. İşsizlik Parasını almadan önceki işverenin yanında çalışarak Yan Gelir sağlamak ancak bir aylık bir aradan sonra mümkündür.

Bir aydan uzun bir çalışma süresi için, aylık Yan Gelir miktarı 374,02 Euro'yu geçmemelidir.

Bir aydan kısa süreli iş anlaşması için ise, brüt kazancın günlük azami 28,72 ve aylık 374,02 Euro'yu geçmemesi gerekir. Eğer böyle bir kısa süreli işte çalışmaktan dolayı yukarıdaki kazanç sınırları aşılsa, İşsizlik Sigortasındaki haklar etkilenir. Konuya ilişkin detaylı bilgileri İş Kurumundan alabilirsiniz.

Önemli Kısa Bilgiler!

Yukarıda bahsedilen haklardan yararlanmak için başvuruların, İş Kurumunun yetkili yerel şubelerinde yapılması gerekir. Ayrıca, gelir, hastalık, adres, yurt dışında ikameti gibi tüm değişikliklerin, zaman geçirilmeden, en geç bir hafta içinde İş Kurumuna bildirilmesi şarttır. Verilen kontrol randevularına gitmemek, uygun şartlı bir iş teklifini veya öngörülen bir eğitim-çalışma programını reddetmek, aldığınız hizmetin kaybına neden olur. Eğer sigortalılık dönemi son bir sene içinde aralıksız 6 hafta veya en az 26 hafta devam etmişse, İş Kurumu verdiği parayı keserse veya bir kişi yurt dışına çıkarsa sağlık sigortasından yararlanma 6 hafta boyunca devam eder. 6 hafta geçtikten sonra hala yurt dışındaysa veya İş Kurumuna kaydını yaptırmamışsa sigortalı değildir.

DİKKAT!!!

Yukarıda açıklanan bilgiler kısaltılarak verildiği için, daha geniş bilgi için İş Kurumuna (AMS) veya Danışma Merkezimize baş vurmanızı rica ederiz!

Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 712 56 04	Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice und der Magistratsabteilung 17 gefördert.	
 Arbeitsmarktservice Wien	 Stadt Wien Wien ist anders.